

prima instanță; (Judecătoria Botanica municipiul Chișinău) L. Gafton,
instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) Iu. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov

DECIZIE

31 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:
Președintele ședinței,
judecători

Valentina Clevadi
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari

examinînd recursul declarat de către Asociația "Drepturi de Autor și Conexe"
din Republica Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Asociația
Obștească "Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale" împotriva
Asociației "Drepturi de Autor și Conexe" din Republica Moldova cu privire la
încasarea remunerației de autor, acțiunea reconvențională înaintată de Asociația
"Drepturi de Autor și Conexe" din Republica Moldova împotriva Asociației
Obștești "Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale", intervenient
accesoriu Agenția de Stat pentru Proprietatea Intellectuală cu privire la încasarea
remunerației de autor, cererea intervenientului principal Asociația Obștească
"Asociația Națională CopyRight" împotriva Asociației "Drepturi de Autor și
Conexe" din Republica Moldova și Asociației Obștești "Asociația Națională pentru
Protecția Creației Intellectuale" cu privire la încasarea remunerației de autor și
repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2017, prin care a fost
admisă parțial cererea Asociației "Drepturi de Autor și Conexe" din Republica
Moldova cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și nu a fost dat curs cererii
de apel depusă de Asociația "Drepturi de Autor și Conexe" din Republica
Moldova,

c o n s t a t ă :

La 30 mai 2014 Asociația Obștească "Asociația Națională pentru Protecția
Creației Intellectuale" a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Asociației "Drepturi de Autor și Conexe" din Republica Moldova cu privire la
încasarea remunerației de autor.

Ulterior, la 02 iulie 2015, Asociația Obștească "Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale" a depus cerere de concretizare a cerințelor, solicitând constatarea încălcării drepturilor de autor și conexe ale membrilor Asociației în perioada 01.01.2013-31.12.2013; încasarea sumei de 1.925.419,60 lei cu titlu de comision reținut din suma de 4.936.973,35 lei colectată de la utilizatorii drepturilor de autor și conexe din Republica Moldova în perioada 01.01.2013-31.12.2013; încasarea sumei de 3.153.183,47 lei cu titlu de remunerație de autor și conexe, colectate de la utilizatorii drepturilor de autor și conexe din Republica Moldova pe perioada 01.01.2013-31.12.2013; și încasarea cheltuielilor de judecată.

Asociația "Drepturi de Autor și Conexe" din Republica Moldova a înaintat acțiune reconvențională împotriva Asociației Obștești "Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale", intervenient accesoriu Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală cu privire la încasarea remunerației de autor.

Asociația Obștească "Asociația Națională CopyRight", acceptată de instanță în calitate de intervenient principal, a depus cerere împotriva Asociației "Drepturi de Autor și Conexe" din Republica Moldova și Asociației Obștești "Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale", solicitând încasarea de la Asociația "Drepturi de Autor și Conexe" din Republica Moldova cu titlu de remunerație pe perioada 01.01.2013 – 21.02.2013 pentru titularii de drepturi ai Asociației Obștești "Asociația Națională CopyRight" a sumei de 215.763 lei și dobânda de întârziere în sumă de 115.436 lei; încasarea de la Asociația Obștească "Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale" cu titlu de remunerație pentru perioada 21.02.2013-31.03.2013 pentru titularii de drepturi al Asociației Obștești "Asociația Națională CopyRight" a sumei de 157.187 și dobânda de întârziere în sumă de 84.097 lei; încasarea de la Asociația Obștească "Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale" a sumei de 70.000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral pentru întârzieră achitării remunerației membrilor Asociației Obștești "Asociația Națională CopyRight" pentru perioada 21.02.2013-31.03.2013; încasarea de la Asociația "Drepturi de Autor și Conexe" din Republica Moldova cu titlu de remunerație pentru perioada 01.04.2013-04.10.2013 pentru titularii de drepturi al Asociației Obștești "Asociația Națională CopyRight" a sumei de 765.000 lei și dobânda de întârziere în mărime de 409.285 lei; încasarea de la Asociația "Drepturi de Autor și Conexe" din Republica Moldova cu titlu de prejudiciu moral a sumei de 5.000.000 lei pentru întârzierea achitării remunerației membrilor Asociației Obștești "Asociația Națională CopyRight" pentru perioada 01.04.2013-04.10.2013; încasarea în mod solidar, de la Asociația "Drepturi de Autor și Conexe" din Republica Moldova și Asociația Obștească "Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale" a sumei de 6.100 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea Judecătoriai Botanica municipiul Chișinău din 26 decembrie 2016, cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească "Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale" a fost respinsă.

Acțiunea reconvențională înaintată de Asociația "Drepturi de Autor și

Conexe” din Republica Moldova a fost respinsă.

Cererea intervenientului principal Asociația Obștească ”Asociația Națională CopyRight” a fost admisă parțial.

De la Asociația ”Drepturi de Autor și Conexe” din Republica Moldova a fost încasată în beneficiul Asociației Obștești ”Asociația Națională CopyRight” remunerația de autor și conexe pentru perioada 01.01.2013 – 21.02.2013 în mărime de 215.763 lei, pentru perioada 01.04.2013-04.10.2013 în mărime de 765.000 lei, dobânda de întârziere pentru perioada 06.10.2013-12.07.2016 în mărime de 524.721 lei, în rest cerințele au fost respinse.

De asemenea, de la Asociația ”Drepturi de Autor și Conexe” din Republica Moldova au fost încasate în beneficiul Asociației Obștești ”Asociația Națională CopyRight” cheltuielile de asistență juridică în mărime de 6100 lei și taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 45.347 lei (f.d. 176-190 Vol. V).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2017, a fost admisă parțial cererea Asociației ”Drepturi de Autor și Conexe” din Republica Moldova cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, cu scutirea parțială de la plata taxei de stat în mărime de 22.500 lei la depunerea apelului.

Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Asociația ”Drepturi de Autor și Conexe” din Republica Moldova, cu acordarea termenului pentru achitarea taxei de stat în mărime de 15.000 lei pînă la data de 30 mai 2017 (f.d. 243-247 Vol. V).

La 17 mai 2017, Asociația ”Drepturi de Autor și Conexe” din Republica Moldova a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2017, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii contestate și emiterea unei decizii, prin care să fie scutită integral de la plata taxei de stat pentru examinarea cererii de apel.

Recurentul Asociația ”Drepturi de Autor și Conexe” din Republica Moldova, în motivarea recursului a menționat că singura sursă de existență și unicul venit al asociației este suma dedusă din onorariul cu titlu de costuri de gestiune, fapt prevăzut și de pct. 5.1 al Statutului.

Însă, pe conturile Asociației ”Drepturi de Autor și Conexe” din Republica Moldova se află doar remunerația de autor netă spre plată titularilor de drepturi în mărime totală de circa 6 milioane lei, în timp ce sechestrele aplicate pe aceste conturi depășesc suma de 15 milioane lei. Suma de circa 6 milioane lei aflată pe conturile Asociației constituie remunerație netă spre distribuire titularilor de drepturi, iar de surse proprii Asociația la moment nu dispune.

Consideră că instanța de apel nu a ținut cont de cele menționate și a dispus doar scutirea parțială de la plata taxei de stat pentru examinarea cererii de apel.

La 30 mai 2017, Asociația ”Drepturi de Autor și Conexe” din Republica Moldova a depus supliment la cererea de recurs, invocînd faptul că în ședința instanței de apel din 02 mai 2017, a fost în imposibilitate de a proba cu acte cererea sa de scutire de la achitarea taxei de stat și anume că nu dispune de surse pentru achitarea taxei de stat.

Consideră că prin respingerea cererii de scutire de la achitarea taxei de stat, Asociației ”Drepturi de Autor și Conexe” din Republica Moldova i se îngrădește dreptul de acces la justiție.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea instanței de apel a fost pronunțată la 02 mai 2017, astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 17 mai 2017, în termen.

În conformitate cu art. 426 al. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

La caz, Colegiul reține că Asociația "Drepturi de Autor și Conexe" din Republica Moldova a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, fără achitarea taxei de stat.

Totodată, din actele pricinii rezultă că în ședința instanței de apel din 02 mai 2017, Asociația "Drepturi de Autor și Conexe" din Republica Moldova a solicitat scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului pe motiv că nu dispune de surse financiare (f.d. 237 Vol. V).

Astfel, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2017, a fost admisă parțial cererea Asociației "Drepturi de Autor și Conexe" din Republica Moldova cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, ultima fiind scutită parțial în mărime de 22.500 lei la depunerea apelului și nu a fost dat curs cererii de apel depusă de Asociația "Drepturi de Autor și Conexe" din Republica Moldova, fiindu-i acordat termen pentru achitarea taxei de stat rămasă în mărime de 15.000 lei pînă la data de 30 mai 2017.

În conformitate cu art. 85 al. (4) Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Articolul 4 din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992 prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul normelor citate rezultă că instanța de judecată în dependență de situația materială a unui participant la proces, este în drept să scutească de la plata taxei de stat participantul care justifică solicitarea, la cerere urmînd a fi anexate actele confirmative.

În speță, urmează a se reține că Asociația "Drepturi de Autor și Conexe" din Republica Moldova a solicitat scutirea integrală de la plata taxei de stat pentru

examinarea cererii de apel pe motiv că nu dispune de surse financiare pentru achitarea taxei de stat.

La caz, Colegiul constată că instanța de apel corect a concluzionat despre necesitatea scutirii parțiale de la plata taxei de stat pentru examinarea cererii de apel depusă de Asociația "Drepturi de Autor și Conexe" din Republica Moldova și anume a sumei de 22.500 lei din suma de 37.500 lei, cu obligarea achitării taxei de stat rămasă în mărime de 15.000 lei.

Or, solicitînd scutirea integrală de la plata taxei de stat, Asociația "Drepturi de Autor și Conexe" din Republica Moldova nu a prezentat probe care ar indica la situația financiară precară a Asociației, iar simpla invocare a lipsei surselor financiare pentru achitarea taxei de stat, fără a fi probată, nu constituie temei de scutire integrală de la plata taxei de stat.

În același timp, Colegiul menționează că avînd la bază prevederile art. 85 al. (4) Codul de procedură civilă, instanța de judecată dispune exclusiv de dreptul de a scuti de la plata taxei de stat, iar uzarea de acest drept este la atitudinea instanței, fiind legată doar de motivele și probele invocate de solicitant în acest sens.

Urmează a se menționa că instanța de apel a examinat cererea privind scutirea de la achitarea taxei de stat în baza probelor prezentate de Asociația "Drepturi de Autor și Conexe" din Republica Moldova.

Din circumstanțele sus menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect a admis parțial cererea de scutire de la plata taxei de stat și nu a dat curs cererii de apel, cu acordarea termenului pentru achitarea taxei de stat rămasă în mărime de 15.000 lei.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că, art. 6 § 1 din Convenție îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Astfel, acest articol consfințește un „drept la o instanță”, în cadrul căruia dreptul de acces, și anume dreptul de a sesiza instanța în materie civilă, nu constituie decât un singur aspect.

Cu toate acestea, Curtea admite că, potrivit jurisprudenței sale constante, „dreptul la o instanță” nu este absolut. El se pretează unor limitări deoarece, prin însăși natura sa, el impune o reglementare din partea statului care poate să aleagă mijloacele pe care să le utilizeze în acest scop. În aceasta privință, Curtea reamintește ca ea nu a exclus niciodată ipoteza ca interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară în accesul unei persoane la o instanță (Tolstoy-Miloslavsky împotriva Regatului Unit, p. 80–81, §§ 61 și Kreuz împotriva Poloniei, § 59).

În ciuda marjei de apreciere de care dispune statul în materie, Curtea subliniază că o limitare a accesului la o instanță nu este conformă art. 6 § 1 decât dacă are un scop legitim și dacă exista un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit (Weissman și alții împotriva României).

În ceea ce privește în special obligația de a plăti în fața instanțelor civile o taxa judiciară corespunzătoare cererilor formulate, aceasta nu poate fi considerată

ca o limitare a dreptului de acces la o instanță care ar fi, în sine, incompatibilă cu art. 6 § 1 din Convenție.

Cu toate acestea, Curtea a reiterat faptul că valoarea taxelor, apreciată în lumina circumstanțelor unei cauze concrete și faza de procedură în care limitarea respectivă este impusă, sunt factori care trebuie luați în considerare pentru a stabili dacă partea interesată a beneficiat de dreptul său de acces la instanță sau dacă, din cauza valorii taxelor, accesul la o instanță a fost limitat într-o asemenea măsură încât dreptul este încălcat chiar în esența sa.

Din considerentele menționate, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Asociația "Drepturi de Autor și Conexe" din Republica Moldova și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Asociația "Drepturi de Autor și Conexe" din Republica Moldova.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2017 prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Asociația "Drepturi de Autor și Conexe" din Republica Moldova.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Valentina Clevadi

judecători

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Copia corespunde originalului

Dumitru Mardari

